

Voor Sam, die erbij was vanaf ons schrijfcafeetje, tot het moment dat de uitgever belde. Dat we maar eindeloos door betoverde bossen en geheime tuinen mogen dwalen. En dat iedereen die dit leest maar mag weten hoe trots ik op je ben.

Voor mijn Ginnespinster.

Voor het tijdreizen, de toverkunsten en de cliffhangers.

Voor de tent in een dekenkje.

Voor het ons altijd weer verheugen op het volgende verhaal.

*Liefste dochters van ooit acht en elf,
zonder jullie was ik nooit begonnen.*

DE ZEVEN SLEUTELS

DE ZEVEN SLEUTELS

TOM RIJPERT

MET ILLUSTRATIES VAN PACO VINK

P E L C K M A N S

INHOUD

DEEL 1. HET PAD VAN DE ROVERKONING

PROLOOG: EEN BEGIN	11
1. KOBOLD DE WAARD	16
2. DE OUDE SPINSTER	20
3. DE BLINDE VOS	28
4. HET MEISJE ZONDER NAAM	35
5. PJOTR	45
6. ABDUL DE SCHIM	58
7. DE DANS VAN DE SLEUTEL	70
8. DE TWEE SPINSTERS	80
9. ELLIE	89
10. DE KOETSIER	97
11. DE LAATSTE HAVEN	110
12. MOIRA OP DE VLUCHT	114
13. HOEZA!	124
14. PJOTR IN HET IJS	134
15. DOOR HET GAT	147
16. HET VERHAAL VAN DE ROVERKONING	155
17. ELLIE EN DE SPINSTER	167
18. ALMA'S DOEM	179
19. ZEVEN TEGEN TWEE	195
20. DE POORT VAN WAT WAS	214
21. HET GEWENSTE KIND	228

DEEL 2. VOORBIJ DE VAL

22. WIE OF WAT ZE WAS	245
23. GEBROKEN BELOFTES	261
24. DE REIS VAN DE PARELKETTING	284
25. HET BEGIN VAN HET EIND	297
26. IN DE ZINGENDE TUINEN	308
27. DE LAATSTE RUSTPLAATS	318
28. HET ZWAARD EN DE DOLK	331
29. TRIQUETRA	336
30. DOOR HET OOG	345
31. DE DOOD OF DE KONING	356
32. DE BOOM OF DE BLIKSEM	375
33. IN DE SCHADUW VAN DE ROVERKONING	388
34. WINTER IN AN-DOHR KÁL	396
35. DE PRIJS VAN BLOED	422
36. DE TROUWSTE DIENAAR	433
37. VOORBIJ DE VAL	447
38. ALMA EN DE KOETSIER	461
39. DE ULTIEME BELONING	465
EPILOOG: DE ZEVEN ZEILEN	481

DEEL 1

HET PAD VAN DE ROVERKONING

PROLOOG

EEN BEGIN

‘Maar wat nou als we de hele vakantie meehelpen in de herberg? Vertelt u het dan?’

In een tijd en wereld ver voorbij die van ons, zetten twee meisjes hun grootste, zieligste ogen op. Het had vooralsnog weinig effect op de waard, de eigenaar van de herberg waar ze die zomer logeerden. Geamuseerd glimlachend zat hij tegenover hen in zijn stoel bij de haard en warmde zijn oude lichaam aan het vuur. De zon was al achter de kliffen verdwenen en een koele zomerbries dreef over zee door het raam naar binnen.

‘Ik heb jullie toch al zo vaak gezegd dat het een veel te spannend verhaal is?’ zei de waard. ‘Er zijn monsters en spoken en eerlijk gezegd nog veel verschrikkelijker figuren dan dat!’

‘Wat maakt dat nou uit?’ vroeg het meisje van elf.

‘Ja, wat maakt dat nou uit?’ echode de jongste van acht. ‘We hebben heus al stukken gehoord, hoor. Alleen gewoon niet alles, en eh... al helemaal niet vanaf het begin!’

De waard zuchtte en streek door zijn grijze haren. Hij had al de hele zomer gevreesd dat er een moment zou komen waarop hij er niet meer onderuit kwam, maar vroeg zich af wat de ouders van deze twee draken ervan zouden vinden als hij hun het hele verhaal van de Zeven Sleutels zou vertellen.

Ze waren het er allemaal over eens geweest dat de meisjes het vroeg of laat toch te horen moesten krijgen. En het voordeel was, dat moest de waard aan zichzelf toegeven, dat hij de twee meisjes nog een paar weken onder zijn hoede zou hebben. Dus was er voor het eerst genoeg tijd om het héle verhaal te vertellen, inclusief alle ingewikkelde kronkels en aftakkingen en vervlechtsels. En dat was eigenlijk de enige manier om het verhaal eer aan te doen, vond hij. Misschien dat ze dan alle kanten konden snappen. Voor zover hij dat zelf deed, tenminste...

‘Jullie sputteren niet tegen wanneer je naar bed moet? Ook al is het eigenlijk een veel te spannend moment om te stoppen?’ vroeg de waard.

‘Nee, echt niet!’ zei de jongste.

‘Het verhaal loopt niet voor iedereen even goed af. Het is geen sprookje, begrijpen jullie dat?’ vroeg hij nu serieuzer.

De meisjes controleerden met een blik en een knikje bij elkaar of ze dat deden.

‘Dat begrijpen we,’ zei de oudste. Maar ze twijfelde of ze het kón begrijpen. Waarschijnlijk deed ze dat pas echt als ze het hele verhaal gehoord had.

‘Goed dan,’ zei de waard, en hij haalde diep adem. ‘Kom maar bij me zitten en let goed op. Dan vertel ik jullie het verhaal van de Zeven Sleutels. Iedere avond een stuk. Maar jullie moeten me beloven om me niet constant te onderbreken, én mij hier in de

herberg inderdaad een beetje te blijven assisteren. Zéker als er gasten komen.'

'Er komen nooit gasten!' riep het jongste meisje.

'Voor het geval dát, wil ik toch dat jullie het beloven. Ik ben oud en ik ben op. En het opnieuw beleven van dit verhaal kost me meer energie dan jullie kunnen begrijpen.'

'Tuurlijk, oompje!' riepen de meisjes min of meer in koor, en uitgelaten dansten ze door de gelagkamer om te eindigen in een grote omhelzing van hun verhalenverteller voor de komende weken.

'En jullie moeten zweren,' zei de waard mysterieus, 'dat jullie nooit, maar dan ook nooit op zoek gaan naar de ijsgrot, hoe spannend het ook allemaal klinkt!'

'De ijsgrot?' vroeg het jongste meisje. 'Waar is die dan?'

'Kijk, daar ga je al,' grinnikte de waard, want hij begreep maar al te goed dat hij de meisjes hiermee juist nóg nieuwsgieriger maakte. 'De ijsgrot is hier niet zo ver vandaan eigenlijk, alhoewel ik betwijfel of je hem nog kan vinden. Maar ik loop nu al op de zaken vooruit. Beloof me nu maar dat jullie er nooit naar op zoek zullen gaan.'

'We zweren het plechtig,' zei het oudste meisje dramatisch.

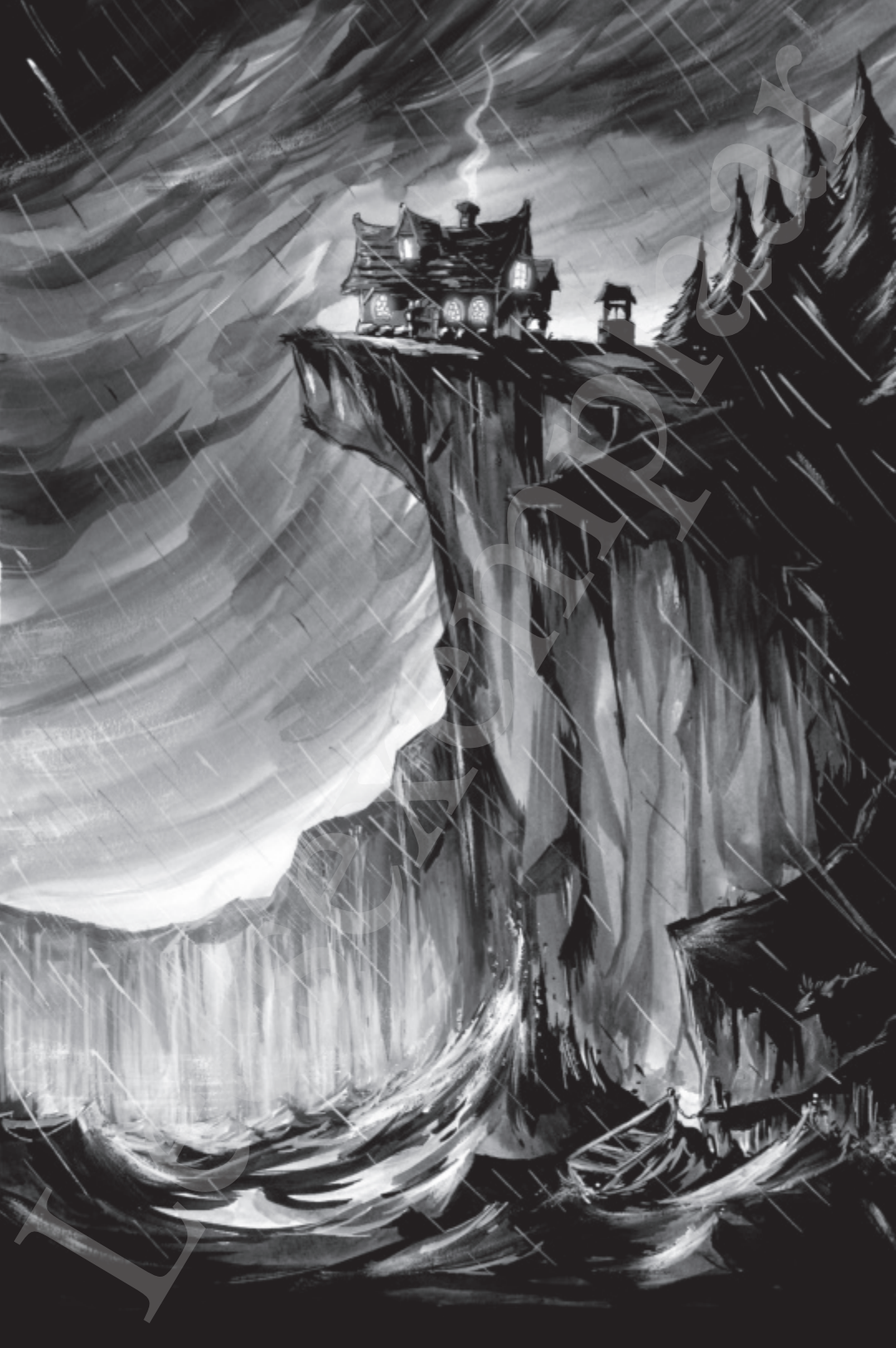
'Met onze handen op ons hart,' zei het jongste meisje serieus.

'Mooi!' zei de waard. 'Daar gaan we dan. Maar... we beginnen niet bij het begin.'

De meisjes keken elkaar verward aan, maar zoals beloofd onderbraken ze hem niet. Ze waren veel te blij dat ze het verhaal, waar ze zo vaak over hadden horen fluisteren, nu eindelijk helemaal te horen zouden krijgen.

'Omdat een verhaal als dit eigenlijk niet één begin heeft, maar

wel honderd verschillende beginnen, beginnen we bij *een* begin, lang geleden,' zei de waard. 'En dat begin... begint hier, in deze herberg op de klif, al heette hij toen heel anders. Het was trouwens ook lang niet zo'n aangename zomeravond als nu. O nee, zeker niet. Het was koud en het was guur, en achter de bar stond een dwerg...'

HOOFDSTUK EEN

KOBOLD DE WAARD

Geen van de vreemdelingen had ooit van de anderen gehoord en toch zouden ze samen op reis gaan. Het kon niet anders, dacht Kobold. De Koetsier had hem beloofd dat het goed kwam en Kobolds vertrouwen in de Koetsier was groot.

Vanachter de bar, midden in zijn herberg op de klif, had hij uitstekend zicht op de door de stormwind klapperende deur en kon hij ze allemaal goed zien binnenkomen. Als ze binnenkwamen. Eigenlijk had hij de eerste gasten nu wel zo'n beetje verwacht. Maar de regen die buiten in woeste vlagen tegen de muren van zijn herberg sloeg, zorgde vast voor de nodige vertraging. Geen paniek dus, probeerde hij zichzelf wijs te maken, geduld moest hij hebben. Voor zorgen was later vast nog reden genoeg.

De hopelijk spoedig arriverende gasten konden niet vermoeden dat ze deel zouden gaan uitmaken van zo'n bijzondere groep en Kobold, de oude, maar nog lang niet versleten dwerg, zou klaarstaan om ze allervriendelijkst te ontvangen. De herberg baadde in het warme licht van tientallen kaarsen en de gasten zouden zich, vermoeid en natgeregend van hun reis, meteen thuis voelen.

'Och, komt u toch binnen en maak het uzelf gemakkelijk bij de haard!' zou Kobold honingzoet zeggen. 'Nou inderdaad, wat een weer, hè? En wat brengt u hier vanavond, als ik zo vrij mag zijn?' Hij wreef een houten beker droog, zette hem achter zich op de plank en gniffelde om de rol van nietsvermoedende gastheer die hij straks zou spelen.

‘Wat is er precies zo grappig?’ vroeg het hertenhoofd boven de haard, dat ooit trots onderdeel van een heel hert was geweest.

‘Niets wat jij zou begrijpen,’ gromde de dwerg.

Lang geleden had Kobold het hertenhoofd met dobbelen van een klant gewonnen, maar achteraf had hij getwijfeld of de man niet expres verloren had om ervan af te raken. Het leek wel aardig, zo’n pratend hertenhoofd, maar na verloop van tijd ging het behoorlijk vervelen. Kobold overwoog dan ook geregeld om het van de muur te halen. Maar omdat het vaak eenzaam kon zijn in de herberg en het hert – eerlijk is eerlijk – een aardig potje kon schaken, zag hij daar altijd weer van af.

‘Ach, ik kan je al jaren niet meer volgen,’ klaagde het hert op pedante toon. ‘Het komt nogal opmerkelijk over, snap je? Dat je zo in jezelf staat te grinniken... Je geestelijke gezondheid begint me zorgen te baren sinds je hiernaartoe bent verhuisd.’

Kobold was allang gestopt met luisteren. Zijn gedachten waren elders. Hij dacht aan wat hij had moeten doorstaan om zover met zijn plan te komen en een koude rilling rolde over zijn dwergenrug.

Voorzichtig voelde hij in de zak van zijn schort, met altijd weer dat korte maar o zo beklemmende rotmoment van angst waarin hij vreesde niets meer dan een lege zak te voelen. Als die sleutel weg was, dan... Maar ook deze keer vonden zijn vingers wat hij zocht. De bronzen sleutel! De éérste sleutel. Hoelang had hij daar niet naar gezocht? Langer dan hij zich kon herinneren. En hoeveel had het hem wel niet gekost? Meer dan hij zich wilde herinneren. Veel meer. Verbittert veegde hij een traan uit het ene oog dat hij nog over had en trok het lapje over de plek waar zijn andere oog ooit had gezeten.

Maar ondanks alles, dacht hij, was het hém gelukt. Niet zijn vader, niet zijn broers, maar Kobold zélf had de sleutel uiteindelijk weten te bemachtigen. En als hij de eerste sleutel kon vinden, dan kon hij ze alle zeven vinden. En met die zeven sleutels...

Niet te ver vooruitdenken nu... stap voor stap! zei Kobold in gedachten tegen zichzelf.

Zeven reizigers waren er nodig. Zeven reizigers voor zeven sleutels, dat was nu het belangrijkste. Maar als zijn herberg zo akelig leeg bleef als hij momenteel nog was, dan vreesde hij dat hij van voren af aan zou moeten beginnen.

Zou de Koetsier dan toch gefaald hebben? Kobold voelde zijn hart in zijn slapen bonzen en vloekte binnensmonds. Ze hadden het zó duidelijk doorgesproken. Hij had het jarenlang zó zorgvuldig voorbereid. Had hij dan al die moeite voor niets—

Maar wacht!

Hij veerde op en liep naar het raam. Zag hij het goed? Ver weg, in de donkere nacht, leek het warme licht van een lantaarn langzaam door de regen dichterbij te komen. *Eindelijk! De eerste gast!*

‘Je bemoeit je er niet mee, hoor je me?’ siste Kobold nerveus.

‘Wat zou het voor zin hebben?’ zuchtte het hert dramatisch. ‘Alsof er in deze schuur ooit iemand naar me luistert. Écht naar me luistert...’

Kobold gaf het hertenhoofd een blik die

zoveel zei als: *Nog één woord en ik leg je boven in een kast.*

‘O, nou, ik zeg al helemaal niks meer...’ zei het hert en het stak zijn snuit in de lucht.

‘Juist,’ mompelde Kobold. ‘Ik hoef je niet te herinneren aan de avond waarop ik de sleutel kreeg? Ik laat niet weer alles door jouw waffel verpesten.’

Maar Kobold hoefde zich geen zorgen meer te maken, want zijn tijd van eenzaam wachten was eindelijk voorbij. Vanuit alle hoeken van het land waren zes gasten op weg naar Herberg De Laatste Haven en ze zouden die avond stuk voor stuk arriveren. En het hertenhoofd zou zich, voor zover het in zijn aard lag, niet al te veel met de gasten bemoeien.

Dat het hert niet die avond, maar veel, véél later Kobolds plan van de Zeven Sleutels alsnog in gevaar zou brengen... dat wist op dat moment nog niemand. Zelfs de oude Spinster niet, die ieder moment over de drempel kon stappen. En zij wist veel, of zoals ze zelf zou zeggen: té veel.

HOOFDSTUK TWEE

DE OUDE SPINSTER

Eerder die dag was er geen regen of wind te bekennen. Het was zelfs behoorlijk droog en de late middagzon brandde op de kromme rug van de oude, kleine Spinster. Ze veegde het zweet van haar voorhoofd, staarde naar de horizon en leunde vermoeid tegen de eerste boom van formaat die ze sinds haar vertrek was tegengekomen. Al drie dagen lang klom en klauterde het vrouwtje door de Kale Bergen, en dat ging op haar leeftijd lang niet meer zo snel als vroeger.

Daarbij begon het slapen op de zanderige, harde buitengrond, en het leven op water en steeds taaier wordende boterhammen ook zijn tol te eisen.

Maar nu ze eenmaal het begin van het bos bereikt had, zou ze tegen de avond toch eindelijk bij de herberg moeten arriveren, hoopte ze.

De Spinster kon nog steeds niet geloven dat ze het simpele comfort van haar huisje had verlaten puur en alleen vanwege een droom. Hoe langer ze onderweg was, hoe meer ze begon te twijfelen aan de hele onderneming, maar de droom was als een lokroep geweest die ze niet had kunnen weerstaan. Hij had aan de ene kant wonderlijk echt gevoeld, en tegelijk vol gezeten met de meest onverklaarbare en onbegrijpelijke gebeurtenissen. Zo onbegrijpelijk dat ze er meer van had willen, nee, móéten weten. En zelfs het vooruitzicht van de zware reis met haar oude, vermoeide Spinster-lichaam had haar niet tegengehouden om uit te vinden of er toch iets van waar kon zijn.

De benen van de Spinster begonnen te trillen, en de ruwe bast van de boom waar ze tegenaan leunde prikte in haar onderarm. Ze moest even gaan zitten, dat was het. Zitten en wat eten. En terwijl ze voorzichtig op de bosgrond neerzakte, kwam de droom weer bovendrijven. Ze kon het zich allemaal nog glashelder herinneren...

Het was nacht geweest in de droom en onder het licht van de volle maan had ze soepel – soepeler dan ze in jaren had gedaan – over het dak van een onbekend gebouw gerend. Het was een heerlijk gevoel geweest. In de diepte sloegen schuimende golven woest tegen de kliffen en boven haar hoofd rolde de donder. Het regende hard en de wind woei fel, maar in de droom had ze geen

enkele moeite gehad niet van het gladde dak te glijden. Ze keek om zich heen en haalde diep adem, toen zette ze zich af en sprong.

Een kort moment zweefde ze als vertraagd door de lucht, tot ze zich, alsof het allemaal niets was, precies op tijd vastgreep aan het raamkozijn en zichzelf sierlijk het gebouw in slingerde. In het echte leven was ze zonder meer van de klif gestort en in de ijskoude, kolkende diepte verdwenen.

Toen stond ze in een kamer. Een slaapkamer. Ze trok de luiken achter zich dicht en het geluid van buiten klonk nu dof en ver weg. Binnen leek het stil, of nee... als ze goed luisterde hoorde ze stemmen, beneden. Ze concentreerde zich en kon zonder problemen verstaan wat er werd gezegd. Ook haar gehoor was beduidend beter in de droom dan in het echte leven.

‘Zeven reizigers!’ zei een donkere mannenstem dramatisch. ‘Zo is het voorspeld!’

‘Maar we zijn met z’n zessen,’ antwoordde een vrouwenstem.

‘Zes hier beneden, correct,’ zei een derde stem. Een zoetere stem. ‘Maar onze laatste gast is zojuist gearriveerd. En wel in de slaapkamer recht boven ons.’

De Spinster in de droom schrok. *Hebben ze het over mij? Wie zijn dit?*

‘En aan haar voetstappen te horen is het geen man, maar een vrouw,’ ging de derde stem verder. ‘Ik hoorde haar vederlicht afzetten tegen de dakpannen, het kraken van het raamkozijn, gevolgd door een niet meer dan verfijnde bonk op de houten vloer. Toch zeker één van jullie moet dat ook gehoord hebben?’

De Spinster in de droom maakte zich los van het gesprek en liep door de kamer. Op het nachtkastje brandde een kaars en in de hoek van de kamer, naast een kapstok, stond een tas. Een

bekende tas. Háár tas. Waarom ging ze haar kamer in over het dak en door het raam, in plaats van gewoon door de deur?

Voorzichtig stapte ze door de openstaande deur en sloop over een smalle, donkere overloop naar de trap. Ze bevond zich in een herberg, dat was duidelijk, want vanaf de overloop kon ze beneden de zitruimte in kijken. Boven de haard hing een slapend hertenhoofd (niet dood en opgezet, maar snurkend!) en rond de haard zat een groep vreemdelingen over een landkaart gebogen.

Het was een bont gezelschap en terwijl ze de trap af sloop om dichterbij te komen, nam ze de groep stilletjes in zich op. Ze zag een klein oud mannetje – een dwerg met een ooglapje – met daarnaast een mooi jong meisje met prachtige donkere krullen, gekleed in een zilveren circuspakje. Daartegenover zat een lange man met snor en sik en een felgekleurde tulband op zijn hoofd, met naast zich – zag ze dat goed? – een keurig rechtop zittende vos met een blinddoek voor zijn ogen. Naast de vos zat een jongen van een jaar of dertien en naast hem, tot slot, een oudere dame met een dekentje over haar schouders. Omdat de vrouw met haar rug naar de trap zat, kon de Spinster haar gezicht niet zien. Maar wat ze wel zag, fonkelend in het licht van de vlammen, was een bronzen sleutel. Dé bronzen sleutel.

Dit was de eerste grote verrassing van de droom geweest. Want deze sleutel had ze in haar echte leven eerder gezien, althans... een tekening ervan. Als klein meisje, ze moest een jaar of zeven geweest zijn, was ze bij haar vader geroepen en had hij haar over de sleutel verteld. Eén keer had hij erover gesproken, daarna nooit meer, maar die ene keer was voor altijd in haar geheugen gegrift geraakt. Want zo in paniek had ze haar vader nooit eerder gezien.

En nu zag ze de sleutel hier, in deze droom, in de handen van die oude vrouw. Ze wist het zeker.

De vos was aan het woord. Hij had het over haar.

‘En als mijn oren zich niet vergissen, en dat doen ze tegenwoordig nog zelden mag ik wel zeggen, komt onze gast op dit moment zo stil als ze kan de trap af.’

Een voor een draaiden ze zich om. De dwerg, het mysterieuze meisje en de man met de tulband keken haar verbaasd en verwachtingsvol aan. De blik van de jongen was anders, hoopvol misschien, en de vos luisterde aandachtig.

Maar dit was het meest verwarrende aan de droom geweest. Want toen de oude vrouw naast de vos zich omdraaide, zag de Spinster haar gezicht pas goed en besepte ze dat ze deze vrouw kende. Háár rimpels, háár ogen, háár mond. De Spinster stond oog in oog met zichzelf, met in haar eigen handen de bronzen sleutel waar haar vader haar zo voor gewaarschuwd had. Langzaam werd het ook de Spinster met de sleutel duidelijk wie daar de trap af kwam en verbazing kroop in haar oude ogen. ‘Ah,’ zei ze. ‘Dus jij was het!’

In de stilte van haar kamer had de Spinster zichzelf gewekt met haar eigen stem. ‘Maar ik ben de Koetsier,’ had ze hardop gezegd in haar slaap, en het geluid had haar doen schrikken. *Maar ik ben de Koetsier.* Wat betekende dat? En waarom had ze dat gezegd?

Verdwaasd had ze in haar bed gezeten en door het open-gewaaide raam geluisterd naar de krekels buiten haar huisje. Ze dacht aan de droom, de sleutel en aan haar vader. Woedend was hij geweest, die ene keer. Door zijn boze tranen heen had hij zijn dochtertje voor de sleutel gewaarschuwd en haar laten beloven

dat ze er nooit naar op zoek zou gaan. Het was een belofte die ze tot ver na zijn dood had gehouden, maar die ze na de nacht van de droom zou verbreken.

Bijna een leven lang was de Spinster het ding vergeten geweest. Maar nu, door de droom, was de bronzen sleutel terug in haar gedachten en kon ze niet anders dan op zoek gaan naar antwoorden.

De gebeurtenissen in de herberg moesten nog gaan gebeuren, daar was de Spinster van overtuigd. En ook al had ze geen idee wie de figuren om haar heen waren geweest, er was een kans dat iemand van hen antwoord kon geven op de vraag die ze als zevenjarig meisje had gehad: waarom mocht ze niet op zoek gaan naar die sleutel en waar was haar vader zo ongelooflijk bang voor geweest?

In de dorpskroeg konden ze haar vast helpen met het vinden van een herberg op een klif met een levend hertenhoofd aan de muur, zoveel konden er daar niet van zijn. In de droom was het volle maan geweest, dus dat gaf haar precies drie dagen om haar doel te bereiken.

Inmiddels was de zon op de derde dag aan het zakken en begon de Spinster zich langzaam toch wel zorgen te maken. Erg ver weg kon De Laatste Haven niet meer zijn, maar het bos werd met de minuut donkerder, haar lijf moeier en haar ogen werkten al jaren niet meer mee. Nog even en ze zou deze avond niets meer kunnen zien.

Een vogeltje zat midden op het bospad en keek met zijn kopje

schuin omhoog naar de oude Spinster. Hij tjlpte.

‘Wat is er mannetje?’ vroeg de oude vrouw. ‘Wat wil je zeggen?’

‘Tjilp, tjilp.’

‘Ja, ja, ik weet het,’ zei de Spinster. ‘Ik hou me niet aan mijn belofte. Ik zou me moeten schamen.’

‘Tjilp,’ zei de vogel en hij hipte dichterbij.

‘Ach, waar bemoei je je mee?’ vroeg de Spinster gespeeld boos. Ze grabbelde in haar tas en haalde haar laatste stuk brood tevoorschijn. Ze brak een hoekje af en gooide het op het pad. ‘Hier, eet maar op.’

De vogel hupste vrolijk dichterbij totdat hij – plof! – ineens verdween. *Nu draai ik echt door*, dacht de Spinster en ze liep op de plek af waar het stukje brood lag. Maar nauwelijks had ze een stap gezet, of ze hoorde een droge krak en voelde de grond onder haar voeten wegzakken. Met een luid geritsel en geraas zakte ze door de bladeren en landde met een harde klap op de bodem van een metersdiepe kuil.

Haar hoofd werd licht en alles begon te draaien. Ze voelde de schrammen op haar armen en een stekende pijn in haar lijf en dacht: *Ik had beter moeten luisteren. Ik had nooit van huis moeten gaan.*

‘Tjilp,’ zei het vogeltje naast de oude Spinster en het fladderde omhoog. Boven in de lucht kroop de volle maan achter de wolken vandaan, vrij en zorgeloos in de donkerblauwe hemel. Maar de Spinster zat gevangen en was alleen, en verloor langzaam haar bewustzijn in de kuil, diep in de grond.

HOOFDSTUK DRIE

DE BLINDE VOS

Hier ergens moet het gebeurd zijn, dacht hij. Voorzichtig nu!

‘Is daar iemand?’ fluisterde de vos zachtjes.

Het geluid dat zijn aandacht had getrokken had als een harde smak geklonken en als hij van enig nut wilde zijn moest hij er niet meteen achteraan vallen.

In kuilen vallen was voor gewone vossen al geen pretje, laat staan voor een blinde.

‘Als u kunt spreken, zeg dan waar u bent! Ik kan wellicht helpen!’ zei de vos nu iets luider, maar er kwam geen antwoord.

Hij stak zijn snuit in de lucht en snoof de avondlucht op. Om zich heen rook hij het zoete dennenwoud. Wat verderop, voorbij het bos, de lucht van zee en wier, en hoog in de lucht een regenbui die ieder moment hier kon zijn. Maar het waren niet alleen de bladeren, het druipend hars en de geurende dennenappels die de zoetheid van het bos verklaarden. Er was nog iets.

Het is... rijker... dacht de vos. Leer?

Leer. Maar dat niet alleen. Nog iets anders, nog iets... Honing. Dat is het! Honing, laag bij de grond. Onder de grond. Bijen wellicht? Nee. Geen gezoem, alleen een vogeltje dat langs de rand van de kuil hipt en af en toe met zijn snavel op de grond tikt om insecten te lokken, en het zachte – ja, daar is het! – het zachte ademen van een mens! Onder in de diepe kuil lag een mens – een vrouw, gokte de vos – met naast zich vermoedelijk een leren tas, met daarin ten minste nog één met honing besmeerd stuk brood.

De vos knikte tevreden. Wat moest hij nu? Hij had een belangrijke afspraak en nog maar weinig tijd.

Pootje voor pootje schuifelde de vos dichterbij de kuil en dacht terug aan de laatste keer dat hij een mens in nood geholpen had. Een oude man had op zijn kop gehangen in een stropersval. En als de vos – toen nog een hele normale, niet-pratende en op-vier-poten-lopende vos – niet voorbij was komen trippelen om het touw door te knagen, had de man de volgende ochtend niet gehaald. De vos was dankbaar door de bevrijde man over zijn hoofd geaaid en had een paar mysterieuze woorden ingefluisterd gekregen. De ochtend erna was de oude man verdwenen, en de vos als herboren wakker geworden. Vanaf toen was alles anders geweest.

Van een beest wiens voornaamste gedachten gingen over kippen, konijnen en andere dieren om zijn honger mee te stillen, was hij veranderd in de welbespraakte, chic geklede figuur die hij nu was. De neiging om rechtop te lopen en in lange volzinnen te praten was één ding geweest, maar dat zijn hoofd zo anders was gaan denken, dat was de grootste verandering.

‘Ik denk, dus ik ben,’ had de vos weleens op een filosofisch moment gemijmerd. *Maar was ik daarvoor dan niet?* Soms wist

de vos niet zeker of de oude man hem een plezier had gedaan met de transformatie. Het leven was er een stuk ingewikkelder op geworden. Maar hij had besloten zoveel mogelijk van zijn tijd als pratende vos te maken, en de mensen, dieren en alles wat daar tussenin zat te helpen, waar en wanneer hij maar kon. Wie weet wat het nog meer zou opleveren?

De vos knielde neer en voelde voorzichtig langs de rand van de kuil. Dit soort vallen waren het werk van rovers en hij kende ze goed. Hij zocht op de tast naar een eikelkje op de grond en liet het voorzichtig los boven de kuil.

Plof. Mis.

Een tweede dan. Zich nu nog beter concentrerend op de honingzoete ademhaling van de vrouw liet hij los en raakte – pok! – zijn doel.

‘Au,’ zei de vrouw in de kuil.

‘Pardon,’ fluisterde de vos. ‘Gaat het daar beneden? Kunt u zich bewegen?’

‘Waar ben ik? Wie is daar?’ vroeg de oude Spinster – want zij was het natuurlijk, ook al wist de vos dat niet – terwijl ze voorzichtig opkrabbelde.

‘U moet wat zachter praten, juffrouw,’ fluisterde de vos. ‘U bevindt zich onder in een diepe kuil, aan de rand van het bos op de klif. Die kuil is naar ik vermoed het werk van een stel rovers, en wij zouden er geen van twee bij gebaat zijn als die ons hier nu zouden vinden.’

‘En u bent dat niet? Een rover?’ vroeg de Spinster, nu wat zachter. ‘Ik kan u slecht zien in het donker.’

De vos grinnikte. ‘Vroeger nog weleens op kippen. Maar nee, mevrouw, mijn roversdagen zijn voorbij. Laten we vlug een

manier vinden om u uit deze kuil te helpen. De nacht valt, wij hebben beiden vast iets beters te doen, en die rovers... nu goed.' Even bleef het stil in de kuil.

Toen vroeg de Spinster: 'Uw stem... kennen wij elkaar?'

'Dat geloof ik niet, juffrouw,' zei de vos. 'Maar de tijden zijn vreemd en weinig verbaast mij deze dagen. Wie weet hoe wij elkaar-' Plotseling verstarde de vos. Een rilling liep over zijn rug. 'Ik hoor mannenstemmen. Nu nog een flink eind verderop, maar ze bewegen duidelijk deze kant op.'

'Zie ik dat goed? Draagt u een sjaal?' vroeg de Spinster vanuit de kuil. Meer dan een silhouet kon ze niet zien in het schemerdonker.

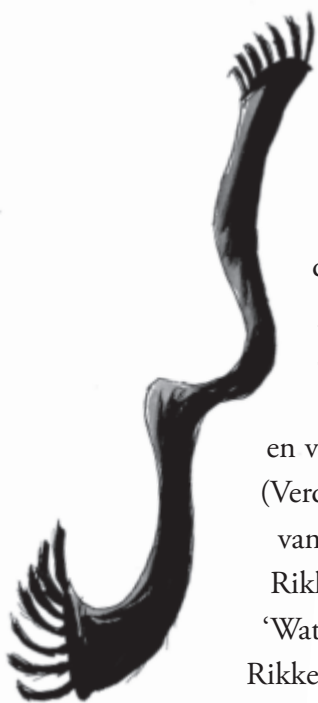
'Dat doe ik, mevrouw,' fluisterde de vos, 'maar de kuil is vele malen dieper dan mijn sjaal lang is.' Hij concentreerde zich op de stemmen. Ze kwamen sneller dichterbij dan hem lief was.

'Dat probleem kan ik oplossen,' zei de Spinster. 'Hoelang hebben we nog?'

'Een minuut, als het niet minder is.' De vos twijfelde. Hoelang moest hij hier nog blijven staan? Hij was op weg naar veel belangrijker zaken. Een plek waar hij eindelijk tot rust kon komen! En deze vrouw, hoezeer het hem ook speet, was niet zijn verantwoordelijkheid.

'Weinig tijd dus,' zei de Spinster nu beslist. 'Gooit u mij uw sjaal en sta dan klaar om mij uit deze kuil te trekken. Of vlucht nu weg en laat mij hier achter. Blijven treuzelen en alle twee gepakt worden heeft weinig zin.'

Dat was de vos met de vrouw eens en ook al zag hij het directe nut niet, toch wikkelde hij de sjaal van zijn hals en gooide hem naar beneden in de diepe kuil.

‘Dank u,’ mompelde de oude Spinster.
En ze ging aan het werk.

Alhoewel de vos na jaren van niks zien zijn oren blind had leren vertrouwen, geloofde hij nauwelijks wat hij hoorde. Na een kort gerommel in een tas klonk een vlot getik van staal op staal.

Rikketikketik. Het klonk licht, gedecideerd en vooral razendsnel.
(Verderop kraakten dode takken onder de voeten van de rovers.)

Rikketikketik. Stilte.

‘Wat doet u?’ vroeg de vos.

Rikketikke-tik-tik.

‘Staat u klaar?’ fluisterde de Spinster. En zonder een antwoord af te wachten gooide ze iets omhoog. De vos zat vol vragen, maar had geen tijd ze te stellen. Hij voelde de lucht verplaatsen vlak voor zijn snuit, greep op goed geluk en ving zijn sjaal. Dunner nu, langer en steviger. Zijn geliefde kledingstuk was veranderd in een lang, stevig touw.

(De vette lach van de rovers galmde tussen de bomen.)

De vos hield het sjaal-touw stevig vast en zette zich schrap. Beneden in de kuil plaatste de oude vrouw haar voet tegen de wand.

‘Gaat dit houden, mevrouw?’ fluisterde de vos gespannen.
Het gewicht aan het touw nam toe.

‘Als u het houdt, houdt het touw het ook,’ zei de Spinster.
En langzaam maar zeker begon ze te klimmen.

(Terwijl de rovers de heuvel op kwamen, stootte de een de

ander aan; ze hadden het over de kuil!)

De vos hoorde dat de vrouw bijna bij de rand was en strekte zijn harige poot naar haar uit.

Ze verstarde. 'U bent... een vos?'

'Al mijn hele leven, mevrouw,' zei de vos, en hij lachte verontschuldigend. 'Alhoewel dat lopen en praten wat later kwam. Maar kom, ziet u ze daar staan boven op de heuvel? Het is nu of nooit. Geef mij uw hand.'

De Spinster aarzelde. Ze wist wat er zou gaan gebeuren, want vlot breien was niet haar enige talent. Toch pakte ze de poot van de vos waardoor hij haar omhoog kon trekken.

Ze viel stil.

'G-gaan we?' stamelde de vos. Maar plotseling voelde hij aan alles dat ze nog lang niet gingen. Of... het was zo vreemd... alsof ze al gegaan wáren, een hele tijd geleden. En terwijl de oude vrouw zijn poot steeds steviger beethield, verloor hij langzaam zijn evenwicht en viel met Spinster en al naar achteren.

Als in een droom reageerde de oude vrouw: 'Natuurlijk. Nu begrijp ik het.' Ze liet los. Ze waren weer in het hier en nu. 'We zijn naar hetzelfde op weg,' zei ze tevreden.

'Hoe weet u...?'

'De Zingende... Tuinen?' vroeg de vrouw. Ze leek niet zeker te weten of ze de juiste woorden gebruikte. 'Ik weet niet wat of waar ze zijn, maar u gaat ze weer horen.'

De blinde ogen van de vos kwamen een kort moment tot leven door twee kristalheldere, opwellende tranen. *Zou het echt?* dacht hij. De dame was niet de eerste die hem vertelde dat hij de tuinen weer zou horen, maar nu zij het zei geloofde hij het pas.

'Al is het het laatste wat ik doe,' zei de vos ten slotte. Langzaam

biggelden de tranen langs zijn snuit over zijn harige vossenwangen naar beneden.

‘Laten we gaan dan,’ zei de oude Spinster. ‘Naar De Laatste Haven?’

De vos knikte.

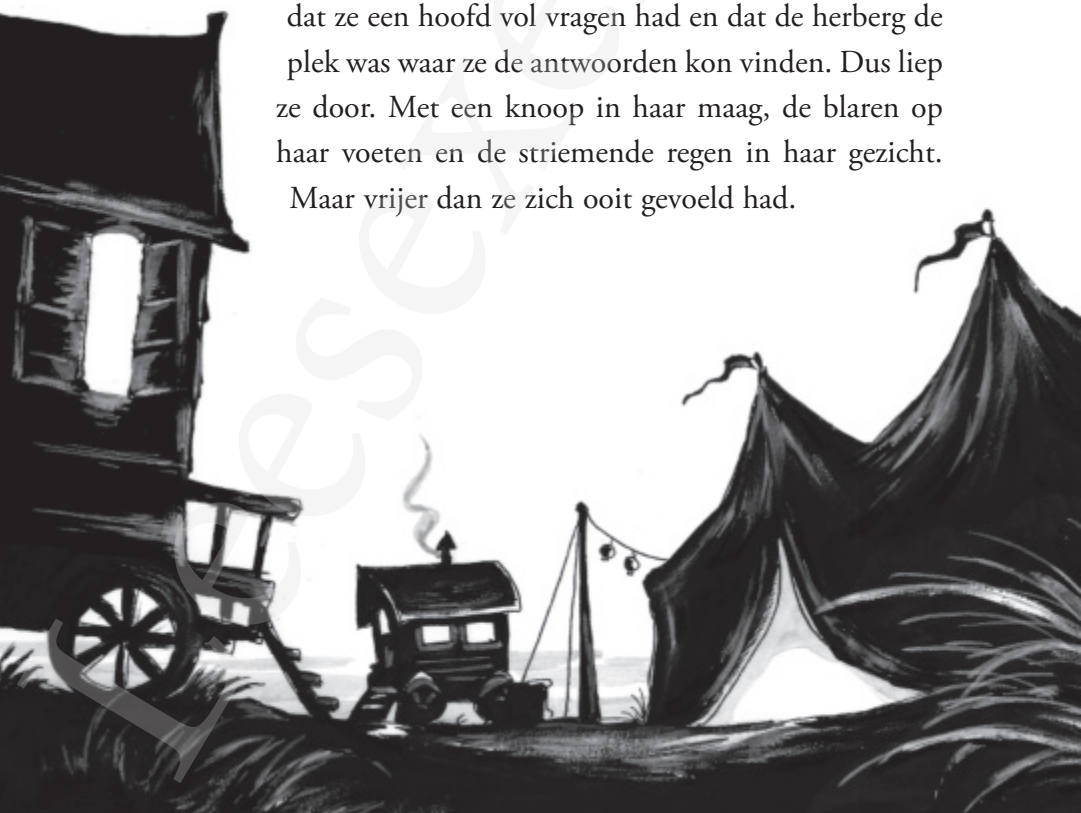
Ze deed haar handschoenen aan, pakte de vos weer beet, en zonder zijn poot nog los te laten renden ze zo snel als haar been-tjes en zijn poten hen dragen konden door het donkere bos. Weg van de kuil, weg van de rovers, in de richting van de herberg op de klif.

HET MEISJE ZONDER NAAM

Uit een streek, mijlenver van de dwerg, de Spinster en de vos vandaan, kwam een koorddanseres. Een koorddanseres zonder naam. Niet dat ze nooit een naam had gekregen, dat had ze zeker wel, en hij was belangrijker dan ze zou kunnen vermoeden bovendien, maar niemand leek hem meer te kennen. Ook zichzelf niet.

Het meisje zonder naam was ook op weg naar de herberg op de klif, en had geen enkel idee van de andere reizigers die er die avond zouden arriveren. Ze wist niet hoe ver ze nog moest reizen

en ook niet wat ze daar moest doen. Maar ze wist wel dat ze een hoofd vol vragen had en dat de herberg de plek was waar ze de antwoorden kon vinden. Dus liep ze door. Met een knoop in haar maag, de blaren op haar voeten en de striemende regen in haar gezicht. Maar vrijer dan ze zich ooit gevoeld had.

Zo'n drie weken eerder was de circusvoorstelling op haar eind gelopen en omdat het meisje al klaar was met haar optreden was ze moe de tent uit geglipt. De nacht was vroeg gevallen en er had vrieskou in de lucht gehangen. Het miezerde zachtjes en de druppels spatten uiteen in wolkjes stoom op de lampionnen rond de circustent. Binnen hoorde ze het publiek enthousiast applaudisseren voor het laatste optreden, maar zij was vooral blij weer alleen te zijn.

Buiten zijn wagen zat de Sterke Man zijn pijp te roken, en in het voorbijgaan viel het oog van het meisje op een glimmende parelketting die half uit zijn broekzak stak. *Zou de eigenaar van de ketting hem al missen?* dacht ze.

'Stille!' bromde de Sterke Man. 'Ga je meteen naar je bed?'

Ze knikte van ja.

'Ik controleer je straks. Dat weet je!'

Ze haalde haar schouders op en liep door. Wat maakte het uit? Ze zou doen wat ze iedere avond deed: braaf tussen de tentjes en wagens naar haar circuswagen toe sloffen, het deurtje openen en neerploffen op het bed. Alleen.

Praten deed ze niet, met niemand. Behalve met het circuspubliek, want zonder een woord te zeggen had ze tijdens haar optredens de beste gesprekken. Maakte ze een sprong op het hoge koord, dan antwoordde het publiek op de tribune door met een zucht hun adem in te houden. Deed ze alsof ze bijna van het touw glipte, dan ging er een golf van schrik door de tent. Het waren gesprekken die ze volledig in de hand had. Haar verhalen ingestudeerd en vertrouwd, de reacties uit het publiek altijd hetzelfde. Dat kon je van echte gesprekken niet zeggen, die waren grillig en onvoorspelbaar. Daarom zei ze liever niets.

Het meisje zonder naam deed de deur van haar wagen achter zich dicht en viel neer op haar bed. De enige plek in dit circus die echt van haar was, ondanks de ijzeren schuiven op de deur en de tralies in de vensters.

Ze keek naar de reflectie in het kleine spiegelkje naast haar bed en zag een dun, maar sterk meisje van een jaar of dertien terugkijken, gevangen in het houten lijstje. Met haar groene ogen, bruine huid en donkere krullen was ze voor zichzelf net zo'n mysterie als voor anderen.

Wie ben jij? dacht ze. Ze wist niet eens hoe ze ooit geheten had. Ze kon zich sowieso niks herinneren van een leven voor het circus, maar het moest er geweest zijn. Een vader en moeder in het circus had ze niet.

Niemand leek écht op haar en al helemaal niemand keek zorgzaam naar haar om. Soms, als ze in het publiek kinderen met hun ouders zag zitten – lachend, verwonderd of vragen stellend – dan drongen zich de vaagste herinneringen op aan wat ze ooit zelf meegemaakt moest hebben met háár ouders. Maar hoe hard ze zich ook concentreerde, meer dan onduidelijke flarden werden het nooit. Alsof haar leven van voor het circus door een slechte verdwijntruc was weggegoocheld. En wie ze er ook om vroeg in het circus, niemand wilde vertellen hoe de truc in elkaar stak.

Op een avond, het meisje was een jaar of acht geweest, was de baas van het circus onaangekondigd haar wagen binnengestapt. De Ceremoniemeester, een enorme walrus van een man. Ze had

de geur van zijn sigaar al door de tralies van de wagen geroken.

‘Jij moet ophouden met rondvragen,’ had hij haar gezegd. ‘Het gaat je niks brengen.’ Zijn grote lijf leunde tegen de deurpost, in een wolk van sigarenrook, en het meisje had zich verbaasd dat de wagen niet gekanteld was. ‘We zijn allemaal familie, meisje, hier in het circus. Waar jij vandaan komt... dat doet er niet toe. Een klein kind dat door haar ouders in een circus is achtergelaten... als een uitgelezen krant. Nou en? Wat gebeurd is, is gebeurd. Wie je was is verleden tijd. Maar wie je bent en wie je kan worden,’ – hier had hij een lange haal van zijn sigaar genomen – ‘dat heb je zelf in de hand.’ En als een dikke, luie draak had hij de rook uit zijn neusgaten de wagen in laten walmen. ‘Dus doe je werk,’ had de Ceremoniemeester gezegd terwijl hij naar buiten stapte en de schuif weer voor de deur schoof, ‘zorg dat je beter wordt op het koord, en hou verder je mond... dicht.’

En dat was precies wat ze vanaf dat moment besloten had te doen. Ze zou geen woord meer zeggen, tegen niemand niet en ze was de beste koorddanseres geworden die er bestond. Zonder haar naam te weten, kwam het publiek van heinde en verre om haar te zien. Niemand was zo behendig op het hoge koord als zij. Geblinddoekt, met haar armen op haar rug gebonden, het maakte haar allemaal niks uit. Niets bracht haar uit balans. Tot de gebeurtenis van die avond.

Het meisje zonder naam draaide zich weg van het spiegelkje naast haar bed en pakte het enige andere bezit dat ze had: een klein, simpel in elkaar gezet duimpianootje. Als ze het houten blok beethield en met haar duimen langs de platte staafjes ging, klonk uit het gat een warm gepling dat haar op avonden als deze, en dat waren eigenlijk al haar avonden, gezelschap hield. Echte

melodietjes speelde ze er niet op, maar het geluid maakte haar wat minder alleen en gaf haar het gevoel dat ze veilig was.

Maar het was die avond niet het enige geluid dat ze hoorde, want vanuit het niets klonken er buiten haar wagen twee stemmen. Het meisje stopte met spelen. Er werd gepraat op een toon alsof er zaken werden besproken die maar beter geheim konden blijven, wat haar als vanzelf dichterbij de tralies voor haar raam deed kruipen.

‘Goed, hier is niemand. Zeg het. Snel,’ zei een mannenstem.

‘Ze zeggen dat de eerste sleutel gevonden is,’ antwoordde een vrouw.

‘De bronzen sleutel?’ vroeg de man.

‘Ja, natuurlijk. Brons, zilver, goud... De eerste van de Zeven Sleutels.’

De woorden verwarden het meisje, want ze had het woord ‘sleutel’ niet eerder gehoord. Niet dat ze wist tenminste. *Sleutels... Zeven sleutels...* dacht ze. *Wat zijn dat, sleutels?* Het onbekende woord gaf haar eenzelfde gevoel als de kinderen met hun ouders op de tribune deden. Als herinneringen die zich altijd precies om de hoek verstoppten en waar ze maar niet dichterbij kon komen.

De onbekende vrouwenstem naast haar wagen praatte verder. ‘Er is een dwerg met één oog met een herberg aan zee, De Laatste Haven. Hoog boven op een klif in het noorden.’

‘Dat lijkt mij een onpraktische plek voor een herberg,’ zei de mannenstem. ‘Hoeveel mensen komen daar nu helemaal langs, op zo’n klif?’

‘Zo lijkt het, ja,’ antwoordde de vrouw. ‘Ik heb het ook nooit gesnapt. Maar daar gaat het niet om. Die dwerg heeft de sleutel, die zit in zijn schort. Hij heeft hem altijd bij zich, en hij opent